

N:o 158.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående uppförande af kvinnliga skrifbiträden i postsparbankens stat; gifven Stockholms slott den 1 mars 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå Riksdagen att

dels å postsparbankens aflöningsstat från och med år 1913 uppföra 18 kvinnliga skrifbiträden;

dels medgifva, att till en hvar af dessa biträden må utgå 700 kronor i lön och 550 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 200 kronor, efter 3 och 6 år;

att ortstillägg skall utgå med 150 kronor; samt

att ortstillägg skall anses tillhöra lönen, men icke medföra höjning af pensionsunderlag;

dels besluta, att med afseende å ifrågavarande befattningar skall såsom allmänna villkor och bestämmelser gälla:

att, då vid uppförande i stat af sådan tjänst till innehafvare af tjänsten befordras person, som omedelbart före sin befordran inom postsparbanken utfört samma arbete som det till tjänsten hörande mot fast arfyode under föregående år till belopp, öfverstigande hvad enligt

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 118 häft. (Nr 158.)

staten skall utgå till tjänstens innehafvare, styrelsen för postsparbanken skall äga bereda fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till nämnda arfvodes belopp; dock att biträdet genom dylik aflöningsfyllnad ej må i något fall tillgodoföras aflöning till högre belopp än som motsvarar beloppet af den med befattningen i fråga förenade slutaflöningen, tjänstgöringspenningar och ortstillägg däri inräknade;

att biträde, som är anställdt vid postsparbanken den 1 januari 1913 och blir antaget till biträde å denna stat, äger att, i den mån styrelsen för postsparbanken finner biträde böra komma i åtnjutande af en dylik förmån, för åtnjutande af löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehaft stadig anställning vid postsparbanken;

att biträde, som förordnas såsom kontorsskrifvare, skall därunder åtnjuta den biträdet eljest tillkommande aflöning;

att gift kvinna må till biträdestjänst befordras allenast efter af Kungl. Maj:t på framställning i hvarje särskildt fall lämnadt medgifvande;

att, där kvinnlig innehafvare af biträdestjänst ingår äktenskap, hon icke skall vara skyldig att af sådan anledning afgå från tjänsten, därest icke vederbörande öfverordnade myndighet med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande finner det nödigt;

att biträdestjänst skall af styrelsen för postsparbanken tillsättas medelst konstitutorial efter tjänstens ledigförklarande genom kungörelse;

att rörande tillsättningen i öfrigt, kompetensfordringar, ordningen för meddelande af tjänstledighet och afsked samt för åtal och disciplinär bestraffning o. d. skola gälla de närmare stadganden, som må vardas af Kungl. Maj:t bestämda; samt

att i öfrigt de för postsparbanken stadgade villkor och bestämmelser för aflöningsförmånernas åtnjutande skola, i tillämpliga delar och i den mån de icke stå i strid mot hvad här blifvit föreskrifvet, lända till efterrättelse, dock att den i § 13 i nådiga kungörelsen den 22 juni 1911 angående aflöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken stadgade begränsning af semestertid ej skall tillämpas å de med 1913 års ingång anställda skrifbiträden, hvilka minst tre år före nämnda tidpunkt tillträdit fast anställning såsom kvinnliga biträden hos postsparbanken;

dels ock, vid bifall härtill, upptaga de i staten för postsparbanken uppförda anslagen dels till sju bokhållare, nu 18,860 kronor, till 19,315 kronor dels ock till arfvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättningar m. m., nu 85,000 kronor, till 58,000 kronor;

kommande vid sådant förhållande det ordinarie anslaget till postsparbanken, nu 320,995 kronor, att uppgå till 328,650 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Theodor Adelswärd.

---

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
1 mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
              SCHOTTE,
              BERG,
              BERGSTRÖM,
              friherre ADELSWÄRD,
              PETRÉN,
              STENSTRÖM,
              LARSSON,
              SANDSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre Adelswärd anförde vidare:

Efter därom af Kungl. Maj:t aflåten proposition godkände 1911 års Riksdag aflöningsstat för postsparbanken samt bestämde postsparbankens anslag, förslagsvis, till 320,995 kronor, att utgå af postsparbankens inkomster.

Genom kungörelse den 22 juni 1911 har Kungl. Maj:t fastställt aflöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken.

I den fastställda aflöningsstaten finnas icke uppförda några ordinarie befattningar för skrifbiträden. Då förslag om föreläggande af

proposition för Riksdagen framlades inför Kungl. Maj:t den 24 mars 1911, framhöll dåvarande chefen för finansdepartementet, att då löne-regleringen vid postsparbanken, med hänsyn till att dess personal vid behof skulle kunna befordras inom postverket, borde genomföras efter samma grunder som vid sistnämnda verk, lösningen af frågan om be-redande af fastare anställning för skrifbiträden hos postsparbanken borde anstå i afbidan på slutförandet af den utredning rörande fast anställning för dylika biträden vid postverket, som Kungl. Maj:t anbefallt löne-regleringskommittén att verkställa.

Då nu emellertid frågan angående fastare anställning åt skrif-biträden vid postverket fortskridit så långt, att Kungl. Maj:t framlagt proposition i ämnet för innevarande års Riksdag, anser jag mig böra framlägga ärendet om fastare anställning åt skrifbiträdena vid postspar-banken.

Vid postsparbanken finnas för närvarande 34 mera fast anställda extra biträden, hvilka verkställa renskrifning, summering, sortering af post, korrekturläsning och dylika göromål.

I fråga om dessa extra biträden föreslog lönerregleringskommittén i sitt den 5 februari 1910 afgifna betänkande angående reglering af löneförhållandena m. m. vid postsparbanken, att ett antal af högst 25 måtte beredas fastare anställning.

I den 4 oktober 1910 afgifvet utlåtande har emellertid styrelsen för postsparbanken förklarat, att på grund af en under 1910 vidtagen omläggning af arbetsmetoderna erfordrades allenast 18 ordinarie skrif-biträden.

Med afseende härå och då behofvet af fasta biträden i hvarje fall icke synes vara mindre, än styrelsen beräknat, kommer min hemställan att afse 18 skrifbiträdens uppförande å ordinarie stat.

Af skäl, som jag redan berört, bör för dessa skrifbiträden, i likhet med hvad förhållandet är ifråga om öfriga tjänstemän vid postsparbanken, gälla samma lönevillkor som för motsvarande befattningshafvare vid postverket, och sålunda hufvudsakligen tillämpas de bestämmelser, som föreslagits i Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag, n:r 3, angående uppförande af kvinnliga biträden i postverkets stat m. m. Med samma utgångspunkt skulle aflöningen utgå till biträde af ifrågavarande slag med 1,400 kronor, däraf 700 kronor lön, 550 kronor tjänstgöringspenningar samt 150 kronor ortstillägg, hvartill skulle komma ålderstillägg efter 3 och 6 år, hvartdera å 200 kronor.

Med afseende å frågan om gift kvinnas rätt att innehafva bi-trädestjänst af ifrågavarande slag samt att efter äktenskaps ingående

kvarstå i tjänsten äfvensom om tjänsts tillsättande medelst konstitutorial anser jag mig likväl böra fasthålla vid de af mig, på sätt det vid statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag fogade statsrådsprotokoll utvisar, föreslagna allmänna villkor och bestämmelser, att gälla beträffande biträdesbefattningar af den art, som här är i fråga, likväl med iakttagande af de jämkningar i förenämnda hänseenden, som af Riksdagen i fråga om fasta biträden å nedre justitierevisionens stat sedermera beslutats. Därjämte anser jag mig ock böra föreslå godtagandet af den utaf Riksdagen i fråga om sistnämnda biträden beslutade begränsningen angående aflöningsfyllnad åt förutvarande extra skrifbiträden med fasta arfvoden.

Med iakttagande häraf skulle lönevillkoren för ifrågavarande biträden vid postsparbanken bringas i öfverensstämmelse med ofvanberörda allmänna villkor och bestämmelser utom med afseende å ersättningen vid vikariat och i fråga om semester. Med hänsyn till att vid postsparbanken tjänstgöringspenningarna för närmast högre befattning, kontorsskrifvare, är afsevärdt lägre än biträdenas, torde nämligen biträde, som förordnas såsom kontorsskrifvare böra tillförsäkras rätt att därunder bibehålla hela sin aflöning. Därjämte torde beträffande semestertiden den begränsning af densamma, som föreskrifves i § 13 i aflöningsreglementet för tjänstemännen vid postsparbanken, förklaras ej böra äga tillämpning å de med 1913 års ingång anställda biträden, hvilka minst tre år före nämnda tidpunkt tillträdit fast anställning såsom kvinnligt biträde hos postsparbanken.

Med tillämpning eljest af de för postverkets skrifbiträden föreslagna aflöningsvillkoren skulle, i enlighet med styrelsens för postsparbanken i sistnämnda utlåtande gjorda beräkningar, kostnaden för 18 skrifbiträdens uppförande å ordinarie stat uppgå till 34,200 kronor, hvar emot anslaget till extra tjänstemän, vikariatsersättning m. m., som nu är upptaget till 85,000 kronor, skulle kunna minskas med 27,000 kronor, motsvarande det belopp, som för år 1912 beräknats till arfvoden åt motsvarande 18 extra biträdesbefattningar, minskadt med de 2,700 kronor, som beräknats åtgå till arfvoden åt vikarier under de ordinarie skrifbiträdenas semestrar eller sjukdomsförfall. Nämnda anslag skulle alltså kunna minskas till 58,000 kronor. Den verkliga ökningen för ifrågavarande biträdens uppförande å ordinarie stat skulle således uppgå till 7,200 kronor. Med hänsyn jämväl till en eventuell ökning i utgifterna för ålderstillägg åt bokhållare, skulle det i staten uppförda anslaget till sju bokhållare böra höjas med 455 kronor, från 18,860 kronor till 19,315 kronor, och staten i sin helhet förty behöfva ökas med 7,655 kronor.

Postsparbankens utgiftsstat skulle sålunda för år 1913 behöfva bestämmas till 328,650 kronor.

I öfverensstämmelse med hvad jag sålunda anført får jag hemställa, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att

dels å postsparbankens aflöningsstat från och med år 1913 uppföra 18 kvinnliga skrifbiträden;

dels medgifva, att till en hvar af dessa biträden må utgå 700 kronor i lön och 550 kronor i tjänstgöringspenningar, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, hvartdera å 200 kronor, efter 3 och 6 år;

att ortstillägg skall utgå med 150 kronor; samt

att ortstillägg skall anses tillhöra lönen, men icke medföra höjning af pensionsunderlag;

dels besluta, att med afseende å ifrågavarande befattningar skall såsom allmänna villkor och bestämmelser gälla:

att, då vid uppförande i stat af sådan tjänst till innehafvare af tjänsten befordras person, som omedelbart före sin befordran inom postsparbanken utfört samma arbete som det till tjänsten hörande mot fast arfvode under föregående år till belopp, öfverstigande hvad enligt staten skall utgå till tjänstens innehafvare, styrelsen för postsparbanken skall äga bereda fyllnad i aflöningen för dess uppbringande till nämnda arfvodes belopp; dock att biträdet genom dylik aflöningsfyllnad ej må i något fall tillgodoföras aflöning till högre belopp än som motsvarar beloppet af den med befattningen i fråga förenade slutaflöningen, tjänstgöringspenningar och ortstillägg däri inräknade;

att biträde, som är anställdt vid postsparbanken den 1 januari 1913 och blir antaget till biträde å denna stat, äger att, i den mån styrelsen för postsparbanken finner biträde böra komma i åtnjutande af en dylik förmån, för åtnjutande af löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehaft stadig anställning vid postsparbanken;

att biträde, som förordnas såsom kontorsskrifvare, skall därunder åtnjuta den biträdet eljest tillkommande aflöning;

att gift kvinna må till biträdestjänst befordras allenast efter af Kungl. Maj:t på framställning i hvarje särskildt fall lämnadt medgivande;

att, där kvinnlig innehafvare af biträdestjänst ingår äktenskap, hon icke skall vara skyldig att af sådan anledning afgå från tjänsten, därest icke vederbörande öfverordnade myndighet med hänsyn till tjänstens behöriga upprätthållande finner det nödigt;

att biträdestjänst skall af styrelsen för postsparbanken tillsättas medelst konstitutorial efter tjänstens ledigförklarande genom kungörelse;

att rörande tillsättningen i öfrigt, kompetensfordringar, ordningen för meddelande af tjänstledighet och afsked samt för åtal och disciplinär bestraffning o. d. skola gälla de närmare stadganden, som må varda af Kungl. Maj:t bestämda; samt

att i öfrigt de för postsparbanken stadgade villkor och bestämmelser för aflöningsförmånernas åtnjutande skola, i tillämpliga delar och i den mån de icke stå i strid mot hvad här blifvit föreskrifvet, lända till efterrättelse, dock att den i § 13 i nådiga kungörelsen den 22 juni 1911 angående aflöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken stadgade begränsning af semestertid ej skall tillämpas å de med 1913 års ingång anställda skrifbiträden, hvilka minst tre år före nämnda tidpunkt tillträdit fast anställning såsom kvinnliga skrifbiträden hos postsparbanken;

dels ock, vid bifall härtill, upptaga de i staten för postsparbanken uppförda anslagen dels till sju bokhållare, nu 18,860 kronor, till 19,315 kronor, dels ock till arfvoden åt extra tjänstemän, vikariatsersättningar m. m., nu 85,000 kronor till 58,000 kronor;

kommande vid sådant förhållande det ordinarie anslaget till postsparbanken, nu 320,995 kronor, att uppgå till 328,650 kronor.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga litt. till detta protokoll utvisar, skulle aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Olof Ljungberg.